

III

(Sagatavošanā esoši tiesību akti)

REĢIONU KOMITEJA

**RK 131. PLENĀRSESĪJA UN EIROPAS REĢIONU UN PILSĒTU NEDĒĻAS ATKLĀŠANAS SĒDE,
8.10.2018.–10.10.2018.**

**Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Dokumentu kopums attiecībā uz daudzgadu finanšu shēmu
2021.–2027. gadam”**

(2018/C 461/10)

Galvenais ziņotājs: Nikola DOBROSLAVIĆ (HR, PPE), Dubrovnikas un Neretvas županijas prefekts

Atsauces dokumenti: Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Mūsdienīgs budžets Savienībai, kas aizsargā, dod iespējas un aizstāv Daudzgadu finanšu shēma 2021.–2027. gadam”

COM(2018) 321 final

Priekšlikums Padomes regulai, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam

COM(2018) 322 final

Priekšlikums Iestāžu nolīgumam starp Eiropas Parlamentu, Padomi un Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību

COM(2018) 323 final

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Savienības budžeta aizsardzību vispārēju trūkumu gadījumā saistībā ar tiesiskumu dalībvalstīs

COM(2018) 324 final

Priekšlikums Padomes lēmumam par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu

COM(2018) 325 final

Priekšlikums Padomes regulai par metodēm un procedūru, lai darītu pieejamus pašu resursus, kas pamatojas uz kopējo konsolidēto uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi, Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu un neregulēta izlietojuma plastmasas iepakojuma daudzumu, un par pasākumiem, lai izpildītu kases vajadzības

COM(2018) 326 final

Priekšlikums Padomes regulai, ar ko nosaka Eiropas Savienības pašu resursu sistēmas īstenošanas pasākumus

COM(2018) 327 final

Priekšlikums Padomes regulai, ar ko izdara grozījumus Regulā (EEK, Euratom) Nr. 1553/89 par galīgajiem vienotajiem pasākumiem, lai iekasētu pašu resursus, ko veido pievienotās vērtības nodokļi

COM(2018) 328 final

I. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Savienības budžeta aizsardzību vispārēju trūkumu gadījumā saistībā ar tiesiskumu dalībvalstīs

COM(2018) 324 final

1. grozījums

2. panta c) punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
c) "valsts pārvaldes iestāde" ir visas publiskās iestādes visos valdības līmeņos, tostarp valsts, reģionālās un vietējās iestādes, kā arī dalībvalstu organizācijām Regulas (ES, Euratom) xx/xx ("Finanšu regula") [2. panta 42. punkta] nozīmē.	c) "valsts pārvaldes iestāde" ir visas centrālās valsts varas iestādes, kā arī dalībvalstu organizācijas Regulas (ES, Euratom) xx/xx ("Finanšu regula") [2. panta 42. punkta] nozīmē.

Pamatojums

No regulas piemērošanas jomas jāizslēdz **visas tieši vēlētu vietējo un reģionālo pašvaldību iestādes un citas** struktūras.

2. grozījums

3. panta 1. punkta f) apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
f) efektīva un savlaicīga sadarbība ar Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai un Eiropas Prokuratūru izmeklēšanā vai kriminālvajāšanā saskaņā ar to attiecīgajiem tiesību aktiem un lojālas sadarbības principu.	f) efektīva un savlaicīga sadarbība ar Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai un vajadzības gadījumā ar Eiropas Prokuratūru izmeklēšanā vai kriminālvajāšanā saskaņā ar to attiecīgajiem tiesību aktiem un lojālas sadarbības principu.

Pamatojums

Noteikumus par Eiropas Prokuratūru, tiklīdz tā būs izveidota, var piemērot tikai iesaistītajām dalībvalstīm.

3. grozījums

4. panta 1. punkta b) apakšpunkta 1. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
(1) vienas vai vairāku programmu vai to grozījuma apstiprinājuma apturēšana;	

Pamatojums

Vienas vai vairāku programmu vai to grozījuma apstiprinājuma apturēšana neizpaušies kā tiešs finansiālais sods attiecīgajai dalībvalstij. Gluži pretēji, ja apturētu saistības un/vai maksājumus, taču vienlaikus saglabātu valsts pārvaldes iestāžu pienākumu īstenot programmas un veikt maksājumus galasaņēmējiem vai saņēmējiem saskaņā ar ierosinātās regulas 4. panta 2. punktu, tiktu nepārprotami ietekmēti valstu budžeti. Turklāt vienas vai vairāku programmu vai to grozījuma apstiprinājuma apturēšana ievērojami kavētu attiecīgo programmu īstenošanu, jo visas turpmākās procedūras tiktu arī apturētas.

4. grozījums

5. panta 6. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
6. Ja Komisija uzskata, ka konstatēts vispārējais trūkums saistībā ar tiesiskumu, tā Padomei iesniedz priekšlikumu īstenošanas aktam par attiecīgiem pasākumiem.	6. Ja Komisija uzskata, ka konstatēts vispārējais trūkums saistībā ar tiesiskumu, tā Padomei iesniedz priekšlikumu īstenošanas aktam par attiecīgiem pasākumiem. <i>Minētajam priekšlikumam Komisija pievieno turpmākajiem gadiem paredzētu indikatīvu finanšu plānojumu attiecībā uz ES budžetu, ko skar ierosinātais pasākums; minētais plānojums ir strukturēts pa izdevumu kategorijām, politikas jomām un budžeta pozīcijām. Šāds indikatīvais plānojums veido pamatu ietekmes novērtējumam, kurā analizēta budžeta ietekme uz valstu un pašvaldību budžeta līdzekļiem attiecīgajā dalībvalstī.</i>

Pamatojums

Eiropas Komisijai, pienācīgi ņemot vērā proporcionalitātes un nediskriminācijas principu, būtu jāizvērtē, kā ES finansējuma samazinājums varētu ietekmēt valstu un pašvaldību budžetu attiecīgajā dalībvalstī.

5. grozījums

6. panta 2.punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
2. Komisija izvērtē situāciju attiecīgajā dalībvalstī. Kad pilnīgi vai daļēji vairs nepastāv vispārējie trūkumi saistībā ar tiesiskumu, pamatojoties uz kuriem tika pieņemti atbilstošie pasākumi, Komisija iesniedz Padomei priekšlikumu lēmumam pilnīgi vai daļēji atcelt minētos pasākumus. Piemēro procedūru, kas izklāstīta 5. panta 2., 4., 5., 6. un 7. punktā.	2. Komisija izvērtē situāciju attiecīgajā dalībvalstī. Kad pilnīgi vai daļēji vairs nepastāv vispārējie trūkumi saistībā ar tiesiskumu, pamatojoties uz kuriem tika pieņemti atbilstošie pasākumi, Komisija iesniedz Padomei priekšlikumu lēmumam pilnīgi vai daļēji atcelt minētos pasākumus. Piemēro procedūru, kas izklāstīta 5. panta 2., 4., 5., 6. un 7. punktā. <i>Lai savāktu būtiskus pierādījumus pasākumu atcelšanai, Revīzijas palāta, izmantojot ātru procedūru, saskaņā ar LESD 287. panta 4. punkta otro daļu sagatavo īpašu ziņojumu par attiecīgo jautājumu.</i>

Pamatojums

Pasākumu atcelšana būtu pārliecinoši, objektīvi un savlaicīgi jāpierāda, lai bez liekas kavēšanās turpinātu īstenot attiecīgās programmas.

6. grozījums

6. panta 3. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
3. Ja atceļ pasākumus attiecībā uz 4. panta 2. punkta b) apakšpunkta i) daļā minēto vienas vai vairāku programmu vai to grozījumu apstiprinājuma apturēšanu vai 4. panta 2. punkta b) apakšpunkta ii) daļā minēto saistību apturēšanu, apturētajām saistībām atbilstošās summas iekļauj budžetā saskaņā ar Padomes Regulas (ES, Euratom) xx/xx (DFS regula) 7. pantu. N gada apturētās saistības nevar atkārtoti iekļaut budžetā pēc n+2 gada .	3. Ja atceļ pasākumus attiecībā uz 4. panta 2. punkta b) apakšpunkta i) daļā minēto vienas vai vairāku programmu vai to grozījumu apstiprinājuma apturēšanu vai 4. panta 2. punkta b) apakšpunkta ii) daļā minēto saistību apturēšanu, apturētajām saistībām atbilstošās summas iekļauj budžetā saskaņā ar Padomes Regulas (ES, Euratom) xx/xx (DFS regula) 7. pantu. N gada apturētās saistības nevar atkārtoti iekļaut budžetā pēc n+3 gada .

Pamatojums

Šāds risinājums dotu iespēju izmantot līdzekļus, kuru piešķiršana vispirms tika apturēta, bet pēc tam atļauta, un novērstu šo līdzekļu iešanu zudumā.

II. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA

Vispārīgas piezīmes

1. atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu, kas attiecas uz daudzgadu finanšu shēmu laikposmam pēc 2020. gada, jo tas, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no ES, kā arī citas iekšējas un ārējas problēmas, nodrošina stabilu pamatu sarunām; atzinīgi vērtē paveikto darbu, tomēr norāda, ka pirms priekšlikuma pieņemšanas tas vēl jāpilnveido un jāuzlabo, lai attaisnotu Eiropas Savienības iedzīvotāju cerības un apmierinātu vietējo un reģionālo pašvaldību vajadzības;

2. konstatē, ka nav paredzēta stratēģija, kas aizstātu stratēģiju "Eiropa 2020", un tādēļ dažu programmu stratēģiskie mērķi nav pietiekami skaidri un saikne starp daudzgadu finanšu shēmu (DFS) kopumā un ilgtspējīgas attīstības mērķiem nav pietiekama; tādēļ aicina Komisiju saistībā ar debatēm par DFS priekšlikumu izstrādāt stratēģiskus mērķus atsevišķām ES politikas jomām un noteikt šo mērķu ietekmi. Šim nolūkam valsts, reģionālajā un vietējā līmenī būs nepieciešama strukturēta pieeja, kurā nepārprotami atspoguļotos vietējo un reģionālo priekšrocību un iniciatīvu saikne ar kopējiem Eiropas mērķiem;

3. ir norūpējies par to, ka, ņemot vērā pašreizējo nelīdzsvarotību starp pienākumiem, kas izriet no Līgumā izvirzītajiem mērķiem, kā arī pašreizējiem un gaidāmajiem uzdevumiem, no vienas puses, un nākamās DFS apjomu, no otras puses, Komisijas priekšlikums nav pietiekami tālejošs; atkārtoti norāda uz savu nostāju, kas sakrīt ar Eiropas Parlamenta nostāju, ka nākamās DFS apjomam vajadzētu būt vismaz 1,3 % no NKI; pauž bažas par to, ka iepriekšējās reizēs galīgais DFS apjoms bija mazāks par Komisijas ierosināto, un tāpēc, ja šoreiz notiks tāpat, atsevišķās ES politikas jomās sagaidāmā ietekme tiks vēl vairāk mazināta;

4. uzskata par nepieņemamu to, ka papildu prioritāšu finansēšana notiek uz tādu pašreizējo ES politikas jomu rēķina, kuras ir pierādījušas ES pievienoto vērtību, piemēram, kohēzijas politika un kopējā lauksaimniecības politika, bet it īpaši lauku attīstības politika. Ierosinātie samazinājumi ir nepareizais veids, kā risināt papildu prioritāšu un uzdevumu finansēšanas jautājumu;

5. atzinīgi vērtē to, ka Komisija ir ierosinājusi uzlabot noteikumu saskaņotību un krasi samazināt administratīvo slogu labuma guvējiem un vadošajām iestādēm, lai atvieglotu dalību ES programmās un paātrinātu to īstenošanu;
6. ir norūpējusies par to, ka Komisija nav pietiekami pārredzami salīdzinājusi pašreizējās un nākamās finanšu shēmas skaitļus; šajā sakarā atzinīgi vērtē Eiropas Parlamenta Izpētes dienesta pūles, ko tas ieguldījis abu DFS salīdzinošas finanšu analīzes izstrādē;
7. ņem vērā pieeju, kas izmantota nesen ierosinātās DFS struktūras veidošanā un ar ko mēģināts ņemt vērā vietējās vajadzības un nodrošināt lielāku Eiropas pievienoto vērtību; nepiekrīt tam, ka ir svītrotā kopīgā izdevumu kategorija ekonomiskajai, sociālajai un teritoriālajai kohēzijai, jo tādā veidā tiek vēl vairāk mazināta kohēzijas politikas pozīcija DFS ietvaros un tiek radīta iespēja no kohēzijas politikas izslēgt ESF+. Ja tas notiktu, vēl vairāk mazinātos sinerģija un saikne starp dažādiem finansējuma avotiem, kas vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir īpaši svarīgi;
8. ar bažām norāda, ka Komisijas priekšlikumi ir vērsti uz to, lai uz Komisijas un dalībvalstu kopīgi pārvaldīto programmu rēķina vēl vairāk stiprinātu tieši vai netieši pārvaldītas programmas, taču ilgtermiņā tas mazinās ES pasākumu īstenošanas pārredzamību vietējā un reģionālajā līmenī; uzsver, ka pilnībā jāievēro un jāievieš partnerības un daudzlīmeņu pārvaldības princips, lai vietējās un reģionālās pašvaldības iesaistītu visos attiecīgajos ES politikas pasākumu posmos, sākot no izstrādes līdz pat īstenošanai;
9. pauž nožēlu par nesakritību starp ES Astotās vides rīcības programmas (VRP) pieņemšanu un DFS laikposmam pēc 2020. gada. Turpmāko VRP lēmumu pieņemšanas process un programmu ilgums būtu jāsaskaņo ar DFS termiņiem, lai piešķirtais finansējums labi atspoguļotu ilgtspējas prioritātes un mērķus;
10. pauž bažas par to, ka DFS ietvaros nav pietiekami drošu plānošanas iespēju, ja netiks panākta savlaicīga, skaidra un praksē īstenojama vienošanās par Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības;
11. atbalsta Komisijas priekšlikumu izveidot ciešāku saikni starp reģionālajiem fondiem un Eiropas pusgadu, kamēr Eiropas pusgadā ir iekļauta reģionālā perspektīva, jo tas ir vienīgais iespējamais veids, kā starp tiem izveidot skaidru un jēgpilnu saikni;

Pašu resursu sistēmas reforma

12. atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu, kas paredz ieviest trīs jaunus pašu resursus, taču ar bažām konstatē, ka Komisija ir pārņēmusi tikai divus citus avotus no tiem, kurus bija ieteikusi Augsta līmeņa grupa pašu resursu jautājumos, un uzskata, ka Komisijas priekšlikums šajā sakarā varēja būt tālējošāks; tāpēc iesaka steidzami turpināt darbu saistībā ar jaunu budžeta finansēšanas iespēju meklēšanu;
13. atzinīgi vērtē Komisijas centienus, kuru mērķis ir vienkāršot budžeta ieņēmumu daļu, un jo īpaši atzinīgi vērtē priekšlikumu pakāpeniski likvidēt visas atlaides, kas saistītas ar dalībvalstīm, un vienkāršot uz PVN balstītus ieņēmumus;
14. ar bažām norāda, ka Komisija savā priekšlikumā par jaunu pašu resursu ieviešanu nav pietiekami pārbaudījusi atbilstību subsidiaritātes principam un nav izvērtējusi iespējamo priekšlikuma ietekmi uz vietējo un reģionālo pašvaldību finansiālo stāvokli;
15. uzsver, ka priekšlikumam par kopējo konsolidēto uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi (KKUINB) ir ļoti liels potenciāls palielināt pašu resursu īpatsvaru, ja vien minētā nodokļa bāze obligāti attieksies uz lielu skaitu uzņēmumu. Tomēr pagaidām vēl nav nedz skaidri noteikts, nedz zināms, kad var rēķināties ar minēto pašu resursu ieviešanu; pauž bažas saistībā ar ienākumiem, ko iegūst saistībā ar neregulāru izlietoto plastmasas iepakojumu, jo viens no ES galvenajiem mērķiem ir pilnībā izvairīties no šāda iepakojuma lietošanas, un tādēļ zustu ieņēmumi no minētā resursa vai arī vairāk svārstītos budžeta ienākumi;

16. atzinīgi vērtē to, ka ir ierosināts samazināt summas, ko dalībvalstis ietur par tradicionālo pašu resursu iekasēšanu, taču aicina Komisiju iet vēl tālāk un summas, kuras paredzētas iekasēšanas izmaksu segšanai, noteikt nevis 10 % apmērā, kā ierosināts, bet gan atbilstīgi faktiskajām izmaksām;

Tiesiskums, elastīgums un stabilitāte

17. uzskata, ka tiesiskuma ievērošana ir obligāts pareizas finanšu vadības un efektīvas ES budžeta izmantošanas priekšnoteikums; šajā sakarībā atzinīgi vērtē Komisijas centienus ieviest efektīvus mehānismus, kas ļautu nodrošināt tiesiskuma ievērošanu un juridisko noteiktību visās dalībvalstīs, kā arī efektīvi cīnīties pret krāpšanu un korupciju;

18. piekrīt Revīzijas palātas atzinumam, ka piedāvātais mehānisms, ar ko paredz nodrošināt tiesiskuma ievērošanu, ir tālejošāks nekā LES 7. pantā izklāstītā procedūra un to var īstenot ātrāk;

19. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas centienus, kas vērsti uz to, lai, panākot, ka dalībvalstis izpilda savas finanšu saistības pret atbalsta saņēmējiem arī tad, kad ES finanšu interešu aizstāvībai ir uzsākta tiesvedība, ES galīgajiem saņēmējiem būtu nodrošināts nepārtraukts finansējums; sagaida, ka Komisija izstrādās vēl citus instrumentus galīgo saņēmēju interešu aizsardzībai;

20. iesaka Komisijai apsvērt tādu papildu procedūru ieviešanu, kas ļautu aizsargāt Savienības finanšu intereses (piemēram, vienreizējus naudas sodus) un vienādi ietekmētu atšķirīgās dalībvalstīs;

21. pamatojoties uz Eiropas Revīzijas palātas atzinumu, uzskata, ka pašreizējais likumdošanas risinājums piešķir Komisijai pārāk lielu rīcības brīvību attiecībā uz procedūras uzsākšanu, un aicina Komisiju izstrādāt skaidrus kritērijus, kuri ļautu precizēt ar tiesiskumu saistītu vispārējo nepilnību, kas apdraud pareizu finanšu pārvaldību;

22. saskaņā ar LES 287. pantu ierosinātās procedūras īstenošanā iesaka lielāku nozīmi piešķirt Eiropas Revīzijas palātai;

23. atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu palielināt DFS elastību, jo tas noteikti palīdzēs laikus risināt jaunas un neparedzētas problēmas; tomēr uzsver, ka lielāka elastība līdzekļu izmantošanas vajadzībām nedrīkst negatīvi ietekmēt ilgtermiņa plānošanas noteiktību un programmu stratēģisko virzību, jo īpaši dalītas pārvaldības gadījumā; tādēļ aicina pārbaudīt, vai lielāka elastība tajā daļā, kur ir runa par plašākām Komisijas pilnvarām attiecībā uz līdzekļu pārdali, nav pretrunā subsidiaritātes un daudzlīmeņu pārvaldības principam, un aicina iesaistīt reģionālās un vietējās pašvaldības lēmumu pieņemšanā ikreiz, kad jāpārvieta dalītā pārvaldībā esoši līdzekļi;

Atsevišķas es budžeta izdevumu kategorijas

24. atzinīgi vērtē gan priekšlikumus palielināt budžetu tām politikas jomām, kas saistītas ar jaunām, nopietnām problēmām, piemēram, migrāciju un robežu pārvaldību, gan arī to, ka ir izveidota īpaša izdevumu kategorija drošības un aizsardzības jomā;

25. atbalsta finanšu resursu palielināšanu pētniecībai un inovācijām, kā arī pašreizējā ESIF turpināšanu un pilnveidošanu jauna fonda *InvestEU* veidolā, līdzekļu palielināšanu programmai *Erasmus+*, kā arī vēl vairāk palielināt ieguldījumus klimata aizsardzībā visās ES politikas jomās; tomēr atkārtoti norāda, ka ierosināto budžeta palielinājumu nedrīkst īstenot uz kohēzijas politikas un lauku attīstības politikas rēķina;

26. kategoriski iebilst pret ierosinājumu par 10 % samazināt kohēzijas politikas budžetu, jo īpaši attiecībā uz Kohēzijas fondu, kura apjomu paredzēts samazināt pat par 45 %; turklāt uzskata, ka priekšlikums samazināt kopējās lauksaimniecības politikas budžetu – jo īpaši ELGF gadījumā samazināt par 28 % un EJZF gadījumā par 13 % – nav pieņemams. Tik radikāls samazinājums jomās, kas turpina radīt Eiropas pievienoto vērtību un iedzīvotājiem ir vienas no uzskatāmākajām ES politikas jomām, ilgtermiņā ārkārtīgi negatīvi ietekmētu Eiropas reģionu izaugsmi un attīstību;

27. gluži pretēji, saskaņā ar Korkā 2016. gada septembrī pieņemto deklarāciju par lauku attīstību prasa pastiprināt ES vispārējo finansiālo atbalstu lauku attīstībai tā, lai vairāk nekā 5 % no ES budžeta tiktu novirzīti lauku un pārejas teritorijām, kuras veido vairāk nekā 90 % no ES platības un kurās dzīvo 58 % iedzīvotāju un atrodas 56 % ES darbvietu;

28. uzsver, ka ierosinātais kohēzijas politikas līdzekļu samazinājums liktu apšaubīt, vai ir sasniedzams viens no galvenajiem Līguma mērķiem, proti, ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas radīšana. Šādas pieejas dēļ vēl vairāk palielinātos atšķirības starp Eiropas reģioniem, un tas jo īpaši skartu mazāk attīstītus reģionus un tādus reģionus, kuriem jārisina nopietnas strukturālās un demogrāfiskās problēmas. Minētajā pieejā ir pārāk zemu novērtēts līdzšinējais Kohēzijas fonda devums, kas ir bijis nozīmīgs tādās jomās kā inovācija, digitalizācija un klimata aizsardzība; brīdina, ka, samazinot teritoriālās sadarbības programmu līdzekļus, tiek apdraudēta teritoriālās kohēzijas stiprināšana, kā arī svarīgākie juridiskie instrumenti šajā jomā, piemēram, ETSG un makroreģionālās stratēģijas;

29. ir vilusies, ka, neskatoties uz to, ka vairāk nekā viena trešdaļa ES pilsoņu dzīvo pierobežas reģionos, un ņemot vērā to, ka šie reģioni saskaras ar daudzām problēmām, kas saistītas ar teritoriāliem aspektiem, ir paredzēts faktiski samazināt budžeta līdzekļu apjomu pārrobežu sadarbībai, lai gan tā ir pierādījusi Eiropas pievienoto vērtību;

30. uzsver, ka minētais DFS priekšlikums ļoti negatīvi ietekmēs Eiropas lauksaimniekus un lauku apvidu iedzīvotājus. Ja tiktu apstiprināts ierosinātais līdzekļu samazinājums attiecībā uz KLP otro pīlāru, lauku attīstības politika vairs nespētu pildīt savus uzdevumus, jo īpaši runājot par pilsētu un lauku iedzīvotāju dzīves līmeņa atšķirību samazināšanu; turklāt aicina gādāt par to, lai Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai arī turpmāk būtu iekļauts pārvaldības sistēmā Kopīgo noteikumu regulas ietvaros tā, lai tiktu saglabāta saskaņotība starp dažādiem finansējuma avotiem un stiprināta KLP teritoriālā dimensija;

31. iebilst pret priekšlikumu samazināt apropriācijas tālākajiem reģioniem paredzētajai POSEI programmai, jo šāds priekšlikums negatīvi ietekmē tās mērķi rast konkrētu risinājumu īpašajām lauksaimniecības problēmām katrā reģionā, izmantojot finanšu instrumentu tiešam lauksaimnieku atbalstam;

32. pauž bažas par to, ka ESF+ gadījumā apropriāciju saistības reālā izteiksmē nav palielinātas, lai gan ir nākuši klāt papildu uzdevumi, piemēram, trešo valstu valstspiederīgo integrācija; atgādina, ka Eiropas Sociālajam fondam (sk. RK atzinumu par ESF+ ⁽¹⁾) ir jāpaliek balstītām kohēzijas politikā, kas ir galvenais ES instruments, kuru var izmantot, lai ieguldītu cilvēkos un cilvēkkapitālā, veicinātu dzimumu līdztiesību un uzlabotu dzīvi miljoniem ES iedzīvotāju;

33. norāda, ka Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonds (EGF), neskatoties uz pastāvošo pārklāšanos un kompromisiem ar ESF+, nav tajā iekļauts; uzskata, ka EGF finansēto pasākumu pievienotā vērtība ir atkarīga no tā, vai šādi pasākumi tiks papildināti ar pārveides un pārstrukturēšanas procesiem, ko īsteno, izmantojot ilgtermiņa reģionālās attīstības programmas, jo īpaši ESF+ ietvaros piedāvātos sagatavošanās pasākumus;

34. iebilst pret to, ka katru gadu piešķirto summu izmantošanas laika noteikšanai n+3 noteikuma vietā ievieš n+2 noteikumu. Pastāv liels risks, ka tiesību aktus varētu pieņemt novēloti, un šādā gadījumā n+2 noteikuma piemērošana varētu būtiski kavēt piešķirto līdzekļu izmantošanu;

35. kategoriski iebilst pret ierosinātajiem risinājumiem, kuru dēļ salīdzinājumā ar līdzšinējo situāciju vēl vairāk pasliktinātos vietējo un reģionālo pašvaldību nosacījumi attiecībā gan uz termiņu, kurā jāizmanto gada piešķirumi ES programmām, gan uz projektu priekšfinansējuma un it īpaši līdzfinansējuma summu, jo daudzām vietējām un reģionālajām pašvaldībām nav vajadzīgo finanšu resursu, lai nodrošinātu nepieciešamo pašu finansējuma daļu;

36. aicina Komisiju kohēzijas politikas piešķirumus dalībvalstīm aprēķināt, pamatojoties uz jaunāko NUTS 2. līmeņa reģionu sadalījumu, kura vajadzībām Eurostat var nodrošināt nepieciešamos datus, lai tādējādi izveidotu labāku saikni starp sociāli ekonomiskajiem apstākļiem NUTS 2. līmeņa reģionos un valstīm paredzēto piešķirumu aprēķināšanu;

⁽¹⁾ RK atzinums 3597/2018 (vēl nav pieņemts).

37. tāpat aicina Eiropas Komisiju tad, kad tā mainīs kohēzijas politikas līdzfinansējuma un finansējuma piešķiršanas kritērijus, ņemt vērā citus rādītājus, ne tikai IKP uz vienu iedzīvotāju, jo ar IKP nevar precīzi novērtēt sabiedrības spēju risināt problēmas, ar ko tā saskaras, piemēram, demogrāfiskās pārmaiņas, un aicina papildus IKP izstrādāt starptautiska, valsts, vietēja un reģionāla mēroga rādītājus progresa novērtēšanai. Attiecībā uz demogrāfisko problēmu Komiteja ierosina apsvērt šādus aspektus: iedzīvotāju skaita attīstība (intensīvs un pastāvīgs samazinājums), teritoriālā izplatība, novecošana, pārmērīga novecošana, jauniešu un pieaugušo iedzīvotāju emigrācija un attiecīgi dzimstības samazināšanās;

38. nepiekrīt tam, ka ir ierosināts samazināt līdzekļus transporta infrastruktūrai Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta (ELSI) ietvaros (it sevišķi ņemot vērā to, ka Kohēzijas fonda līdzekļi ir samazināti bez iemesla), jo, ņemot vērā mērķus un nepieciešamību nodrošināt videi nekaitīgu, drošu un labi savienotu transporta sistēmu, tas nav pamatoti;

39. uzskata, ka jaunajam instrumentam "Eiropas Investīciju stabilizācijas funkcija" ierosinātais piešķirums ir pārāk mazs: attiecīgā budžeta pozīcija ES budžetā ļauj piešķirt aizdevumus ne vairāk kā 30 miljardu EUR apmērā, lai varētu atbilstīgi reaģēt uz jauniem ekonomikas un finanšu tirgus satricinājumiem, kas ietekmē eurozonas dalībvalstis un Eiropas valūtas kursa mehānismā (VKM) iesaistītās valstis. Tādēļ, lai aizsargātu ES investīciju potenciālu, RK ierosina ievērojami paaugstināt attiecīgo līdzekļu apjomu un to neieklāut ES budžetā;

40. pauž bažas par Reformu atbalsta programmu, kas ir ierosināta strukturālo reformu vajadzībām. Faktiski, ņemot vērā, ka priekšlikums ir balstīts uz Līguma 175. pantu, kas attiecas uz kohēziju, programmai vajadzētu būt saistītai reformām, kas stiprina ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju un sniedz Eiropas pievienoto vērtību. Programmai būtu arī jāiekļaujas jaunā ES ilgtermiņa attīstības stratēģijā, kas sekos stratēģijai "Eiropa 2020" un būs vērsta uz ilgtspējīgas attīstības mērķiem. Turklāt attiecībā uz partnerību un vietējo un reģionālo pašvaldību iesaistīšanu reformu plānošanā un īstenošanā būtu jāpiemēro tādas pašas prasības kā strukturālajiem un investīciju fondiem; visbeidzot, Komiteja iebilst pret strukturālo un investīciju fondu satvarā paredzēto iespēju līdz 5 % finansējuma pārnest uz ES fondiem un finanšu instrumentiem, kas nav saistīti ar kohēzijas mērķiem un turklāt lielākoties ir tiešā pārvaldībā bez vietējo un reģionālo pašvaldību līdzdalības;

41. uzsver, ka kohēzijas politikas, lauku attīstības politikas un KLP līdzekļu samazinājums ārkārtīgi negatīvi ietekmē mērķu sasniegšanu teritoriālās kohēzijas un vides aizsardzības jomā. Lai arī programmas *LIFE* budžets ir palielināts par gandrīz 60 %, klimata aizsardzībai un pielāgošanās pasākumiem enerģētikas jomā kopumā paredzētais budžets ir mazāks salīdzinājumā ar pašreizējo finanšu perspektīvu. Tā vietā, lai izmantotu lielo lauksaimniecības un jo īpaši kohēzijas politikas potenciālu veicināt investīcijas, kas pozitīvi ietekmē vidi un klimata aizsardzību, ierosinātajā DFS tiek samazināti kohēzijas un lauksaimniecības politikai paredzētie līdzekļi, un tādēļ jāšaubās, vai būs iespējams sasniegt ES vides politikas mērķus;

42. ņem vērā priekšlikumu palielināt programmas *LIFE* finansējumu (sk. RK atzinumu par programmu *LIFE* ⁽²⁾), kas ir būtiski svarīgs vietējām un reģionālajām pašvaldībām, lai tām palīdzētu cīnīties pret bioloģiskās daudzveidības zudumu, izstrādāt zaļās infrastruktūras risinājumu un veicināt ilgtspēju; tomēr ir vilusies, ka ierosinātais palielinājums daļēji ir mazināts, iekļaujot pasākumus pārejai uz tīru enerģiju, proti, pasākumus, kurus iepriekš finansēja no programmas "Apvārsnis 2020"; tāpēc prasa par attiecīgu summu palielināt programmas *LIFE* kopējo finansējumu; turklāt prasa gādāt par to, ka pasākumiem, kas paredzēti enerģētikas pārkārtošanas spēju veidošanai, tiek piemērota tāda pati līdzfinansējuma likme kā programmas "Apvārsnis 2020" gadījumā;

43. norāda, ka plānotais mērķis, proti, 25 % no ES budžeta izdevumiem paredzēt klimata aizsardzības mērķu sasniegšanai, nav pietiekams, lai īstenotu Parīzes nolīguma mērķus. Nākamajā finanšu shēmā būtu jāņem vērā atrast iespējas, kā par vairāk nekā 30 % paaugstināt to izdevumu īpatnību, kas paredzēti enerģētikas nozares, rūpniecības un transporta dekarbonizācijai, kā arī pārejai uz aprites ekonomiku;

44. atzinīgi vērtē līdzekļu palielinājumu izdevumu apakš kategorijā "Apvārsnis Eiropa" salīdzinājumā ar pašreizējo budžetu; turklāt prasa definēt iespēju pārvietot citu DFS instrumentu resursus uz programmu "Apvārsnis Eiropa", īpaši ievērojot attiecīgās vadošās iestādes iniciatīvas brīvību, šādi līdzfinansētu darbību kopīgu veidošanu un līdzekļu atgriešanu vadošās iestādes teritorijā;

(²) RK atzinums 3653/2018.

45. atzinīgi vērtē to, ka ir iekļauta atsevišķa izdevumu kategorija migrācijai un robežu pārvaldībai un ievērojami palielināts finansējums pasākumu īstenošanai šajās jomās; ir vilusies par to, ka robežu drošības jautājumam ir piešķirta daudz lielāka nozīme nekā citiem jautājumiem, kas saistīti ar migrāciju, piemēram, patvēruma un aizsardzības nodrošināšana migrantiem, likumīgas migrācijas atbalstīšana un integrācijas pasākumi. Tāpēc RK prasa palielināt Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondam piešķirtos finanšu resursus (sk. RK atzinumu par Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu⁽³⁾) tādā pašā apmērā (240 %) kā ārējo robežu aizsardzībai paredzētos resursus, lai pienācīgi risinātu integrācijas problēmas;

46. ņemot vērā kopumā pieticīgo DFS apjomu, kas vēl vairāk ierobežo ES rīcību šajā jomā, kura ir ārkārtīgi svarīga ES politiskajai un sociālajai stabilitātei un drošībai, uzsver, ka tas ir īpaši svarīgi vietējām un reģionālajām pašvaldībām, kuras ir atbildīgas par lielu daļu šo pasākumu; šajā saistībā arī uzsver, ka, lai veiktu jauno uzdevumu, ir jāpalielina Eiropas Sociālā fonda (ESF+) finanšu līdzekļi, kuriem ilgtermiņā būtu jāsedz integrācijas pasākumi migrantiem;

47. vērs uzmanību arī uz to, ka jaunā programma "Tiesības un vērtības", kurai būtu jāaptver ES tiesību un pamatvērtību aizsardzība un jāsekmē aktīvs Eiropas pilsoniskums, ir ļoti nozīmīga vietējām un reģionālajām pašvaldībām šajās jomās. Šā iemesla dēļ ierosina palielināt programmas vispārējo bāzi, lai reaģētu uz lielajām problēmām šajā saistībā;

48. atzinīgi vērtē ārējās darbības instrumentu vienkāršošanu un līdzekļu piešķirumu, kas sniegs ieguldījumu efektīvākas un lietderīgākas ES ārpolitikas un attīstības politikas veidošanā; šajā sakarā uzsver, ka liela nozīme ir vietējām un reģionālajām pašvaldībām, lai visās iespējamās jomās veicinātu sadarbību ar kaimiņvalstīm un trešām valstīm un kopumā izpildītu Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam; aicina šo lomu nepārprotamāk ņemt vērā daudzgadu finanšu shēmā, vēlams, izmantojot tieši piešķirtu budžetu;

49. uzskata, ka spēcīga, efektīva un kvalitatīva Eiropas publiskā pārvalde ir nepieciešama, lai īstenotu Eiropas Savienības politiku un atjaunotu uzticību ES pievienotajai vērtībai, kā arī stiprinātu dialogu ar iedzīvotājiem visos līmeņos; šajā saistībā uzsver to iestāžu būtisko lomu, kuru sastāvā ir demokrātiski ievēlēti locekļi;

50. aicina visas ES iestādes panākt drīzu vienošanos par nākamo daudzgadu finanšu shēmu, lai nodrošinātu, ka ES programmas tiek pieņemtas savlaicīgi pirms nākamās daudzgadu finanšu shēmas sākuma.

Briselē, 2018. gada 9. oktobrī

*Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽³⁾ RK atzinums 4007/2018.